

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẶNG KINH
TẬP 166

PHẬT QUỐC
THIÊN SỬ VĂN THÙ
CHỈ NAM ĐỒ TÁN

SỐ 1891

HỘI VĂN HÓA GIÁO DỤC
LINH SƠN ĐÀI BẮC XUẤT BẢN

SỐ 1891

PHẬT QUỐC THIÊN SƯ VĂN-THÙ CHỈ NAM ĐỒ TÁN

Trung thư xá nhân Trương Thương Anh thuật

Tánh Hoa Nghiêm như biển, thu nạp nước thơm từ trăm sông. Nghĩa Pháp giới như trời, bao quát sáng soi muôn tượng. Tột chân trí của Phật-đà. Cùng linh nguyên loài hàm thức. Cho nên Thế chủ diệu nghiêm Văn-thù kết tập. Từ Long cung đọc ra, từ núi Kê truyền đến, nổi gót lưu thông khắp miền Hoa Hạ (Trung Quốc). Trưởng giả họ Lý hợp luận bốn mươi cuốn; Thiên sư Trừng Quán số sao một trăm quyển; Tôn giả Long Thọ viết hai mươi vạn kệ; Thiên sư Phật Quốc soạn năm mươi bốn tán. Bốn nhà diễn nói, người học đều theo. Nhưng nếu toát yếu được đại kinh, lập cương mục của pháp giới, nêu nghi tướng của tri thức, thuật các pháp môn mà Thiện Tài liễu ngộ, người cảnh đối chiếu, sự lý sáng tỏ thì đồ tán này ý rõ văn gọn. Vậy làm bài tựa này giới thiệu để tin nhận làm theo.

Lần đầu tiên:

Thiện Tài đến rừng Sa-la tham vấn Bồ-tát Văn-thù-sư-lợi, thấy như voi chúa trừng mắt, như sư tử rống gầm, sáu ngàn Tỳ-kheo ngay sau khi nghe giảng thành đạo, năm chúng liền phát tâm ban đầu, Thiện Tài được pháp môn Căn bản trí chỉ nam, chứng Thập tín tâm.

Tán rằng:

*Ra rừng rồi lại bước vào rừng,
Đúng thật Sa-la Phật miếu đông.
Sư tử rống hồi thơm cỏ biếc,
Voi thiêng về lúc nở hoa hồng.*

Sáu ngàn khát sĩ mười tâm đủ,
 Năm chúng cao nhân một tín chung.
 Trân trọng lời thầy đường Nam tiến,
 Trăm thành mây nước rộng vô cùng.

Lần thứ hai:

Thiện Tài đến núi Diệu phong tham vấn Tỳ-kheo Đức Vân, tìm khắp bốn phương đến bảy ngày mới gặp Tỳ-kheo một mình thông thả đi kinh hành. Đánh lễ hỏi pháp, vào cảnh giới Phật, Thiện Tài được pháp môn Ưc niệm chư Phật phổ kiến, chứng Phát tâm trụ.

Tán rằng:

Đức Vân ở núi Diệu phong cao, Đỉnh
 núi đường mây chẳng định nào. Bảy
 bữa ngóng trông tìm chẳng gặp, Nào
 ngờ một sớm thỏa mong sao.
 Phát tâm trụ xứ duyên thầy hợp,
 Phổ kiến môn này Phật cảnh sâu.
 Ngoái cổ bóng chiều pha dưới núi,
 Trắng mây xanh ngọn mấy ngàn đầu.

Lần thứ ba:

Thiện Tài đến nước Hải Môn tham vấn Tỳ-kheo Hải Vân. Trong mười hai năm quán tưởng biển hiện ra Phật, một ngàn hai trăm năm sờ đầu giảng kinh ghi nhớ thọ trì, bút chất thành đống không tả xiết, Thiện Tài được pháp môn Phổ nhãn, chứng Trị địa trụ.

Tán rằng:

Một pháp môn rồi một pháp môn,
 Rõ ràng Phổ nhãn chiếu càn khôn.
 Mười năm tưởng biển sâu sâu thăm,
 Ngàn tuổi nghe kinh phẩm phẩm còn.
 Sóng bạc trở hoa kì hiển hiện,
 Sen hồng thấy Phật độc xưng tôn.
 Đây non bút chất thôi khôn tả,
 Muôn khoảnh trùng dương dễ rợn hồn.

Lần thứ tư:

Thiện Tài đến bên đường Lãng-già tham vấn Tỳ-kheo Thiện Trụ thấy qua lại trên khoảng không trung hiện nhiều thân thông biến hóa. Tay sờ mặt trời, mặt trăng. Thân từ trong đám mây nóng bước ra dạo khắp các cõi Phật rưới cúng hoa trời, Thiện Tài được pháp môn Phổ tốc tạt cúng dường chư Phật, chứng Tu hành trụ.

Tán rằng:

*Lâu rồi mới đến Hải Lăng-già,
Xa thấy trên trời dạ thiết tha.
Niệm niệm viễn du ngàn cõi Phật,
Rần rần đổ xuống trận muta hoa.
Tay sờ nhật nguyệt ba vòng ngoai,
Thân phủ mây hồng bốn mặt ra.
Nếu vậy lại cầu sinh quý lạc,
Vũ môn sóng cả nháy cho qua.*

Lần thứ năm:

Thiện Tài đến nước Đạt-lý-trà tham vấn trưởng giả Di-già, hỏi xong đánh lễ, rải hương hoa châu báu, phóng hào quang chiếu sáng, phân biệt tự luân, nghiên cứu vạn loại âm thanh, ngộ pháp tổng trì. Thiện Tài được pháp môn Diệu Âm Đà-ra-ni, chứng Sinh quý trụ.

Tán rằng:

*Trầm bột hoa vàng hương bảo trân,
Tung hê rồi lại hiện oai thân.
Hùng hùng chiếu sáng ba ngàn cõi,
Lau lấu lời thông vạn tự luân.
Rừng rậm mọi mừng cùng hổ báo,
Vực sâu vắng bóng lũ long lân.
Đà-ra-ni xướng lời vi diệu,
Rõ thấu lời man lãn tiếng văn.*

Lần thứ sáu:

Thiện Tài đến thành Trụ lâm tham vấn trưởng giả Giải Thoát thấy trong một thân hiện mười cõi Phật, vị nào vị nấy giống nhau, cõi nào cõi nấy không khác, không đến mà muốn thấy liền thấy. Thiện Tài được pháp môn Như Lai vô ngại trang nghiêm, chứng Cụ túc trụ.

Tán rằng:

*Mười hai năm lễ đến nơi đây
Trụ Lâm rừng ấy hỏi thăm thầy.
Có khi muốn thấy mười phương Phật,
Vô sự nhàn xem một tâm này.
Chẳng đến chẳng đi như ảnh chớp,
Duyên sinh duyên diệt tựa mây bay.
Trang nghiêm cửa mở ai tìm đến,
Nẻo quanh hoa rơi nước chảy dài.*

Lần thứ bảy:

Thiện Tài đến nước Ma-lợi-già-la tham vấn Tỳ-kheo Hải Tràng, quan sát Tam-muội nửa năm thấy hiện mười bốn thứ định cảnh, dưng xuất trăm ngàn tướng, trí Bát-nhã phát chiếu tỏ rõ. Thiện Tài được pháp môn Phổ nhãn xả đắc, chứng Chánh tâm trụ.

Tán rằng:

*Nửa đời đã quá tuổi xuân sinh,
Ngày trọn an nhiên định cảnh sinh.
Thân tự phát ra mười bốn loại,
Đầu lông vọt hiện trăm ngàn hình.
Một lòng quan sát không ngơi nghĩ,
Sáu tháng tư duy chẳng trở mình.
Trời Ma-lợi-già xuân sắc thắm
Yến oanh ca hát rộn đầu cành.*

Lần thứ tám:

Thiện Tài đến vườn xứ Hải Triều tham vấn Ưu-bà-di Hưu Xả thấy điện đường lầu gác trang nghiêm trên những bờ ao, người vận dụng trí tuệ từ bi xô ngã hai bờ sinh tử, phát tâm Bồ-đề ngộ cứu cánh nguyện. Thiện Tài được pháp môn Ly ưu an ổn tràng, chứng Bất thoái trụ.

Tán rằng:

*Giữa rừng cây báu dựng bảo tường,
Lưới kim quang minh trải kim sàng.
Ngàn tầng lầu gác nghiêm hoa lệ, Vạn
khúc sông về tỏa ngát hương. Cứu
cánh nguyện môn trùm pháp giới, Bồ-
đề tâm rộng khắp mười phương.
Hà sa chư Phật thường cung kính,
An ổn cờ nêu rợp giăng đường.*

Lần thứ chín:

Thiện Tài đến nước Na-la-tố tham vấn tiên Tỳ-mục-cù-sa, vô số Tiên nhân cất tiếng khen, Tiên nhân bước xuống sàng tòa nắm tay, tức thì cảnh Phật hiện tiền, ngộ chân tịnh trí vô cùng tự tại. Thiện Tài được pháp môn Vô thắng tràng, chứng Đồng chân trụ.

Tán rằng:

*Tỳ-mục Tiên nhân xuống tòa báu,
Sờ đầu tay dắt chỉ xem qua.
Mười phương Phật cảnh đồng thời hiện,
Muôn tượng tinh thần chợt biến ra.*

*Vô thắng tràng môn bưng tỏ ngộ,
Linh quang vẫn tạc hiển Già-na.
Muốn về bửu tọa cầu đoan đích,
Tĩnh mộng bình sinh trở lại nhà.*

Lân thứ mười:

Thiện Tài đến xóm Y-sa tham vấn Bà-la-môn Thắng Nhiệt, thấy năm thứ nóng chích vào thân lòng sinh nghi hoặc, thấy chư Thiên khen ngợi thì hối lỗi mình, thấy thắng từ núi đao gieo mình vào đồng lửa. Thiện Tài được pháp môn Vô tận luân, chứng Vương tử trụ.

Tán rằng:

*Chọn bạn tìm thầy khó lắm thay,
Tà chánh ai phân được nổi này.
Nếu khiến toàn thân gieo đồng lửa,
Thì lên núi kiếm thử buông tay.
Sáu trời tán thán kì diệu pháp,
Ngũ nhiệt bưng bưng ngọn lửa quay.
Trong vòng vô tận này Vương tử,
Điện ngọc lâu vàng rõ chốn đây.*

Lân thứ mười một:

Thiện Tài đến thành Sư tử phấn tấn tham vấn đồng nữ Từ Hạnh, thấy ở trong cung điện sư tử mặc áo long thắng thiên y, trong mỗi thứ đồ dùng đều hiện ảnh Phật, chứng minh các hạnh, liễu ngộ cảnh trí. Thiện Tài được pháp môn Bát-nhã ba-la-mật-đa, chứng Quán đảnh trụ.

Tán rằng:

*Cỡi hạc lên mây nhập đế cung,
Trải xem chân cảnh khó vô cùng.
Trong thành Sư Tử hoa hồng bóng,
Trên bệ rồng cao cất tiếng vàng.
Mỗi mỗi vật nào đều cảnh Phật,
Trùng trùng ảnh nấy hiện thân quang.
Muôn ngàn cửa ngõ hôm nay mở,
Ba-la hoa tỏa ngát mùi hương.*

Lân thứ mười hai:

Thiện Tài đến nước Tam Nhãn tham vấn Tỳ-kheo Thiện Kiến, thấy trên đầu (trong bản kinh chép là nơi cổ) có ba vầng hào quang rộng một tầm, nơi ngực có dấu chữ vạn, bàn tay hiện kim luân, thuận cơ thuận pháp, vô niệm vô chiếu, Thiện Tài được pháp môn Tùy thuận đấng, chứng Hoan hỷ hạnh.

Tán rằng:

*Vào thẳng thành trong ướm hỏi người,
Người người đều chỉ tại rừng khơi.
Mới hay tìm bạn về Tam Nhãn,
Chợt thấy thầy ta ánh sáng ngời.
Ba tám bến sông hành Phật sự,
Trăm ngàn muôn kiếp tiến triều rơi.
Xuất gia chẳng lọ là niên thiếu,
Ngày tháng sa đà mấy thành thời.*

Lân thứ mười ba:

Thiện Tài đến bến sông Danh văn tham vấn Đồng tử Tự Tại thấy tám bộ trời rồng trên không trung chỉ bảo một ngàn đồng tử vui đùa nghịch cát, nào công xảo phương thuật, bán buôn cày cấy, tính toán in ấn, Thiện Tài được pháp môn Công xảo đại thần thông trí, chứng Nhiều ích hạnh.

Tán rằng:

*Mười ngàn đồng tử mãi vui chơi,
Trên bến sông kia nghịch cát bồi.
Không thể đếm, nào bao nhiêu thứ,
Nay gò kìa đóng khắp nơi nơi.
Kỹ thuật, toán, rồi qua ấn loát,
Y, tướng, nông, thương để giúp đời.
Đại trí quang minh như đạt được,
Sáng soi nhật nguyệt vốn tâm này.*

Lân thứ mười bốn:

Thiện Tài đến thành Hải Trụ tham vấn Ưu-bà-di Cụ Túc thấy bày biện mười ức tòa ngồi mời vô số người dự, đặt một vật nhỏ trong đó tuôn ra vô số đồ quý báu, người từ muôn phương đến ai nấy đều được thỏa mãn, Thiện Tài được pháp môn Vô tận phúc đức tàng, chứng Vô vi nghịch hạnh.

Tán rằng:

*Hải Trụ thành cao khí tốt xông,
Trải xem kỳ diệu lạ vô cùng.
Biết chẳng đủ cả muôn ngàn thứ,
Phát xuất từ trong một vật không.
Bốn Thánh thọ trì thành quả Thánh,
Sáu phàm một bữa thế mà xong.
Thiếu lâm riêng có chân thiên vị,*

Hoa quả thơm ngon ừng chín hồng.

Lân thứ mười lăm:

Thiện Tài đến thành Đại hưng tham vấn cư sĩ Minh Trí, ở trên đài cao ngửa trông các thứ báu vật từ không trung rớt rỏi xuống, kẻ giàu người nghèo đều được thí tài thí pháp. Thiện Tài được pháp môn Tùy ý xuất sinh tàng, chứng Vô khuất não hạnh.

Tán rằng:

*Muôn tượng sáng trong chẳng bợn nào,
Đại Hưng cư sĩ ở đài cao.
Thiếu tiền kẻ khó chen chân đến,
Khát pháp người thanh lữ lượt vào.
Thí của ứng cơ tâm rộng phát,
Xuất sinh tùy ý tạng môn trao.
Trăm ngàn muôn thứ từ không xuống,
Vô lượng người trời thỏa biết bao.*

Lân thứ mười sáu:

Thiện Tài đến cung thành Sư tử tham vấn trưởng giả Bửu Kê, được dắt tay cho xem nhà cửa lầu gác trùng điệp đẹp đẽ, thấy mười giới sinh, thí mười thứ của báu, tu nhân quá khứ, chứa nhóm trí tạng. Thiện Tài được pháp môn Vô tận tàng, chứng Ly (bản kinh chép là Vô) si loạn hạnh.

Tán rằng:

*Trưởng giả cầm tay dắt lại nhà,
Thiện Tài trông thấy cảnh nguy nga.
Mười tầng lầu gác cao chon vót,
Ba đời chư Phật ngự thượng tòa.
Ngày nay nhân thế tròn quả diệu,
Năm ấy Phật tiền cúng hương hoa.
Nếu cho việc ấy là huyền hoặc.
Có phụ lòng người mãi thiết tha.*

Lân thứ mười bảy:

Thiện Tài đến nước Đăng Căn tham vấn trưởng giả Phổ Nhãn thấy điều chế hương dược, chỉnh đốn thân tâm, vận chí bình đẳng, lợi ích vô lượng, chúng sinh đều độ, Phật Phật đều thấy. Thiện Tài được pháp môn Phổ kiến chư Phật hoan hỷ, chứng Thiện hiện hạnh.

Tán rằng:

*Đường đến Đăng Căn muôn dặm khơi,
Phổ môn Phổ Nhãn gặp đây rồi.*

*Thân tâm an ổn đều không bệnh,
Y được điều hòa đã có nơi.
Thiền duyệt no lòng ban bố đủ,
Áo xiêm sung mãn khắp chia mời.
Muốn xem sinh Phật vi trần số,
Bát-nhã ba-la-mật rạng soi.*

Lân thứ mười tám:

Thiện Tài đến nước Đa-la Tràng tham vấn vua Vô Yểm Túc, được triệu vào cung điện quan sát thiện ác, thị hiện điều phục, rõ lý sinh như huyễn, hóa huyễn như sinh. Thiện Tài được pháp môn Như huyễn, chứng Vô trước hạnh.

Tán rằng:

*Vua nước Đa-la triệu nhập cung,
Gác phượng sân rồng lạ quá chừng.
Rừng kiếm núi đao thành diệu dụng,
Vạc dầu lò lửa hiển thần thông.
Ác ngôn lưỡng thiệt cùng vọng ngữ,
Sát đạo dâm tà cấm chẳng dung.
Đây thật kim luân hóa thiên hạ,
Đại thiên sa giới thái hòa chung.*

Lân thứ mười chín:

Thiện Tài đến thành Diệu quang tham vấn vua Đại Quang thấy minh tinh Tam-muội nhập Nhất thiết trí, pháp pháp hiển hiện chư Thiên nhiều quanh, chủng tánh trang nghiêm chiêm ngưỡng không hết. Thiện Tài được pháp môn Đại từ tràng, chứng Nan đặc hạnh.

Tán rằng:

*Đây thành Diệu Quang thật diễm trang,
Vua ngồi nhập định phóng hào quang.
Cỏ cây sông núi đều luân chuyển,
Chim, thú, cá, rồng thấy rõ ràng.
Lấy pháp trị vì muôn vạn chúng,
Đem lòng hộ pháp mấy trời vang.
Làm vua truyền đạo muôn vàn khó,
Thập địa, Tam hiền dễ sánh chằng.*

Lân thứ hai mươi:

Thiện Tài đến thành An trụ tham vấn Ưu-bà-di Bất Động, ánh sáng chạm vào người liền được mát mẻ, trải số kiếp như cát bụi không sinh lòng dục, đối với các thắng pháp được nhất trí vô ngại. Thiện Tài

được pháp môn Cầu pháp vô yếm, chứng Thiện pháp hạnh.

Tán rằng:

*Sắc nước hương trời đương độ xuân,
 Đây người tiên nữ giáng phàm trần.
 Kiếp trước đã thờ Vô Cấu Phật,
 Duyên nay dù thọ hữu vi thân.
 Biển ái bao đời cơn sóng lặng,
 Lòng son một tấm tuyết vô ngần.
 Cầu pháp miệt mài không biếng trễ,
 Má hồng dắm tiếc tuổi hoa niên.*

Lần thứ hai mươi mốt:

Thiện Tài đến thành Đô-tát-la tham vấn ngoại đạo Biến Hành thấy đang thông thả đi bộ trên đỉnh núi, sắc tướng tròn sáng, mười ngàn người trời, chín mươi sáu chủng loại quán khí quán cơ vô y vô tác. Thiện Tài được pháp môn Nhất thiết xứ Bồ-tát hạnh, chứng Chân thật hạnh.

Tán rằng:

*Đạo khắp thành trong bóng xế tà,
 Nửa đêm thành ngoại mới tìm ra.
 Rực rỡ hồn hoa xanh nét liễu,
 Sáng tròn bóng nguyệt ngự mây xa.
 Tùy loại hiện thân nào phải một,
 Đương cơ diễn pháp cõi Ta-bà.
 Đông, Tây, Nam, Bắc vi trần số,
 Ngoại đạo, thiên ma sạch kiếp ma.*

Lần thứ hai mươi hai:

Thiện Tài đến nước Quảng đại tham vấn trưởng giả Ưu-bát-la Hoa thấy đang hái các hương báu hợp thành một vị, biến hóa các điềm lành tốt xông khắp pháp giới, khiến người nghe hương được hương pháp thân. Thiện Tài được pháp môn Điều hòa hương, chứng Ly chúng sinh tướng hồi hương.

Tán rằng:

*Ưu-bát-la hoa nở rộ rồi,
 Đây trời sực nức tỏa hương tươi.
 Đầu trâu núi Tuyết còn nghe thấu,
 Cho đến cung rồng tận núi voi.
 Một nén khắp xông thành vũ lộ,
 Mười phương điềm lạ khởi phong lôi.
 Nhà ta chẳng phải ra công sức,*

Tỏa ngát hương thơm ngợp chín trời.

Lân thứ hai mươi ba:

Thiện Tài đến thành Lầu các tham vấn người lái thuyền Bà-thi-la thấy các thương nhân cùng nhau bàn luận giá trị các báu vật, nói về sự đo đạc biển nông sâu, quan sát trăng sao tính toán xa gần đường đi nẻo tới. Thiện Tài được pháp môn Đại bi tràng, chứng Bất hoại hồi hướng.

Tán rằng:

*Sinh nhai xuôi ngược ở thành Lầu,
Qua lại người buôn chợ quán cầu.
Lặn lội thân cò nơi bến vắng,
E dè cái vạc lúc đêm thâu.
Trời biếc trăng treo miền viễn phố,
Biển xanh gió lạnh hời dòng sâu.
Thuyền khách mái chèo khua mặt nước,
Cánh bướm lướt gió nhẹ như ru.*

Lân thứ hai mươi bốn:

Thiện Tài đến thành Khả lạc tham vấn trưởng giả Vô Lượng Thắng, người dứt bỏ việc đời vào ở rừng Vô ưu, nơi đây tám bộ trời rồng, người cùng súc sinh đều không tham không giận không tranh không giành. Thiện Tài được pháp môn Nhất thiết xứ vô tác thần thông, chứng Đẳng nhất thiết Phật hồi hướng.

Tán rằng:

*Mười mấy năm rồi dạo bốn châu,
Mà nay tìm đến cứ Vô ưu.
Bao nhiêu ma súc tham sân dứt,
Tám bộ trời rồng chẳng chống nhau.
Nhất thiết xứ tu Bồ-tát hạnh,
Tam thiên thế giới quý thân sâu.
Chỉ mong thành tựu nên ra sức,
Hết kiếp này xong phải đáo đầu.*

Lân thứ hai mươi lăm:

Thiện Tài đến nước Luân-na tham vấn Tỳ-kheo ni Sư Tử Tần Thân thấy như diệu thắng quang vương chiếu ánh sáng khắp vườn, suối nước có tám công đức chảy reo, trăm loài cây quý đơm hoa, lâu lâu ảnh chiếu, mỗi mỗi hiện thân. Thiện Tài được pháp môn Thành tựu Nhất thiết trí, chứng Nhất thiết xứ hồi hướng.

Tán rằng:

Thân thầy đã được ý sinh thân,

*Chỉ dạy người, đi khắp cõi trần.
 Tuổi khe tám đức dòng reo chảy,
 Rừng nở trăm hoa rộ sắc xuân.
 Lâu lâu ảnh hiện soi tâm cảnh,
 Mỗi mỗi tùy nghi chuyển pháp luân.
 Nhiều kiếp đã làm sư tử rống,
 Đến nay sư tử hiện Tân Thân.*

Lân thứ hai mươi sáu:

Thiện Tài đến nước Hiểm Nạn tham vấn thiếu nữ Bà-tu-mật thấy thân vàng đức chiếu ánh sáng ngời, hoặc hiện sự chạm xúc mà không hề nhiễm trước, liễu sạch tánh dục là không, đắc thành đạo quả. Thiện Tài được pháp môn Ly tham dục tế, chứng Công đức tạng hồi hướng.

Tán rằng:

*Tương phùng tương kiến có duyên chi,
 Cao hạnh Như Lai có khác gì.
 Vuốt ve ôm ấp lòng không động,
 Chạm lưỡi kê môi giới chẳng suy.
 Thân nữ là thân tùy lúc hiện,
 Dáng tiên là dáng ứng duyên này.
 Ba đức đã tròn tham dục hết,
 Từ lâu hoa động mặc ai say.*

Lân thứ hai mươi bảy:

Thiện Tài đến thành Thiện độ tham vấn cư sĩ Tỳ-sắc-chi-la thấy mở tòa báu bằng gỗ chiên-đàn nơi tháp Như Lai, trăm ngàn chư Phật đều ngự trên tòa báu đó, chỉ vì điều phục không có Phật nào nhập Niết-bàn. Thiện Tài được pháp môn Bất Niết-bàn tế, chứng Thiện căn hồi hướng.

Tán rằng:

*Núi sông trùng điệp biết gian nan,
 Thỏa ước bình sinh dạ ngập tràn.
 Tỳ-sắc-chi-la tròn bóng nguyệt,
 Chiên-đàn Phật tháp hiện dung nhan.
 Chỉ xem chủng loại mà điều phục,
 Chẳng có Như Lai nhập Niết-bàn.
 Tam-muội cảnh tùy thành Chánh giác,
 Mười phương trần sát rõ muôn vàn.*

Lân thứ hai mươi tám:

Thiện Tài đến núi Bồ đà-lạc-ca (bản kinh chép là Đất) tham vấn

Bồ-tát Quán Tự Tại thấy chư Bồ-tát chúng đều ngồi trên đá quý, rạng rỡ như trăng rằm, tất cả đều diễn nói tiếng từ bi, thoát ly sợ hãi tùy nghi nhiếp hóa. Thiện Tài được pháp môn Đại bi hạnh, chứng Tùy thuận chúng sinh hồi hướng.

Tán rằng:

*Lạc-ca dưới núi đạo tìm cầu,
Kim cương bảo thạch dáng trăng thu.
Thiện Tài đồng tử đỉnh ninh hỏi,
Xin Đức Quan Âm chỉ phép tu.
Tất cả chúng sinh lìa sợ hãi,
Trăm loài ngàn giống hóa thân mau.
Văn tư tu nhập Tam-ma-địa,
Tiếng chó canh gà lọ hết dâu.*

Lần thứ hai mươi chín:

Thiện Tài ngay nơi không trung tham vấn Bồ-tát Chánh Thủ thấy phóng đại quang minh chiếu sáng khắp cả, bấm ngón chân xuống đất làm sáu thứ rung động, đi qua nhiều nước số như vi trần phụng sự vô lượng Phật. Thiện Tài được pháp môn Phổ môn tốc tạt hạnh, chứng Chân như tướng hồi hướng.

Tán rằng:

*Đường đường cõi ấy giữa hư không,
Thân phóng hào quang mọi nẻo thông.
Chói cả ngàn sao cùng nhật nguyệt,
Trời, người, rồng, quỷ thấy nhờ mong.
Xưa nay cõi nước nào hơn thế,
Qua cửa nhà thầy, ấy cửa chung.
Tốc tạt hạnh môn xin muốn hỏi,
Âm thanh mây phủ mặt trời Đông.*

Lần thứ ba mươi:

Thiện Tài đến thành Đọa-la-bát-đề tham vấn thần Đại Thiên thấy duỗi bốn tay dài lấy nước bốn biển tắm gội, thị hiện các đồ trân bảo cúng dường Như Lai khiến lìa các dục. Thiện Tài được pháp môn Văn võng, chứng Phúc đức tàng hồi hướng.

Tán rằng:

*Bốn tay với bốn biển mênh mông,
Lấy nước đem về tắm gội xong.
Trở xem mặt mũi thân tâm sạch,
Lại thấy càn khôn chiếu sáng trong.*

*Vân vãng như cờ tuôn lớp lớp,
Hương hoa trên bảo phủ trùng trùng.
Thử nêu một vật xem cơ yếu,
Mọn mạy côn trùng đạo tự thông.*

Lần thứ ba mươi một:

Thiện Tài đến Bồ-đề Trường tham vấn thần An Trụ Địa, thấy tất cả đều phóng hào quang, báu vật nhiều như số a-tăng-kỳ vọt hiện, nhớ lại thiện căn lực xưa đã được Phật thọ ký. Thiện Tài được pháp môn Trí tuệ tàng, chứng Pháp giới vô lượng hồi hướng.

Tán rằng:

*Về đến Diêm-phù-ma-kiệt-đà
Địa thần trăm vạn tựa sao sa.
Luận bàn Phật ký tâm còn nhớ,
Chân bắm mười phương báu hiện ra.
Được pháp môn này thường xuất nhập,
Lại xem tiền kiếp chẳng sai ngoa.
Xin đem pháp giới đồng hồi hướng,
Khắp phóng hào quang thấy đã ma.*

Lần thứ ba mươi hai:

Thiện Tài đến thành Ca-tỳ-la tham vấn Dạ thần Bà San Bà Diễn Đế Chủ thấy tinh tú các trời nguyên vị long lanh, trong cảnh mây mù tăm tối hiện mặt trời mặt trăng chiếu sáng, đường đi gập ghềnh hóa làm cầu cống. Thiện Tài được pháp môn Phá ngại ám quang minh, chứng Hoan hỷ địa.

Tán rằng:

*Vàng ô vira lặn, phóng hào quang,
Ca-tỳ-la-vệ chợt huy hoàng.
Mây nặng sương mù thành đất báu,
Mưa gào gió thét hóa đoan trang.
Trong cảnh tối tăm bừng nhật nguyệt,
Đường ghềnh hiểm hóc tự hiện lương.
Biết chẳng bao kiếp làm phùng tiện,
Vui gặp ngày nay chốn đạo tràng.*

Lần thứ ba mươi ba:

Thiện Tài đến Bồ-đề Trường tham vấn Dạ thần Phổ Đức Tịnh Quang Chủ thấy mười thứ Thánh trí, bốn thiền định tâm, ba báu uy quang, năm đỉnh thức quán, mở cửa xuất gia chỉ bày con đường chánh. Thiện Tài được pháp môn Phổ du bộ, chứng Ly cấu địa.

Tán rằng:

*Cầu thầy lọ phải kiếm đâu xa,
Triều âm vang vọng tự trường ra.
Nhớ chớ ngày trước từ kim khẩu,
Mường tượng đêm nay thấy bảo tòa.
Mười thứ pháp môn tròn Thánh trí,
Năm đình thức quán, bốn Thiên-na.
Du bộ môn này thường vắng lặng,
Thì Ly cấu địa mới khai hoa.*

Lân thứ ba mươi bốn:

Thiện Tài không rời Bồ-đề Trường tham vấn Dạ thần Hỷ Mục Quan Sát Chúng Sinh Chủ thấy mỗi chân lông người từ trong thân phát ra mây, hiện tướng tùy cơ diễn bày trí Tha tâm, vào biển giải thoát thật chưa từng thấy. Thiện Tài được pháp môn Đại thế lực phổ hỷ tràng, chứng Phát quang địa.

Tán rằng:

*Mười phương quy tụ lại nơi đây,
Xem kỹ hình dung chẳng giống thầy.
Niệm niệm xuất sinh thành bọt biển,
Thân thân hiện tướng tựa ngàn mây.
Tha tâm diệu trí, trí phi trí,
Thiên nhĩ nghe hay, hay chẳng hay.
Bao kiếp ân cần cầu đại dụng, Đến
nay thần lực chẳng ai tà.*

Lân thứ ba mươi lăm:

Thiện Tài ngay trong chúng hội tham vấn Dạ thần Phổ Cứu Chúng Sinh Diệu Đức Chủ thấy hai chân mày phóng hào quang trùm khắp châu thân đại nhân cảnh giới biết Phật Phổ Diệm hiện đang xuất thế, phát tâm diệu nhãn. Thiện Tài được pháp môn Điều phục chúng sinh, chứng Diệm tuệ địa.

Tán rằng:

*Hàng mi quán đánh phóng quang minh,
Tam-muội tịnh luân hợp lại thành.
Bàn tâm cảnh giới trùng trùng hiện,
Luận Phật quang minh lớp lớp sinh.
Diệu nhãn thân ta nào có khác,
Bảo vương Từ thị ấy rành rành.
Phổ Diệm, Phổ Hiền nay đâu tá?*

Tuyết rơi hoa chợt nở đầy cành.

Lân thứ ba mươi sáu:

Thiện Tài ngay trong đạo tràng tham vấn Dạ thần Tịch Tĩnh Âm Hải Chủ, mỗi niệm mỗi niệm sinh xuất lòng hoan hỷ vô biên, phát khởi đại bi pháp tạng, pháp nghĩa không lường như mây như biển, Thiện Tài được pháp môn Xuất sinh quảng đại hỷ trang nghiêm, chứng Hiện tiền địa.

Tán rằng:

*Trăm ngàn vạn chúng nhiễu quanh thân,
Ma-ni tràng tọa ánh sen tân.
Từng hồi niệm niệm sinh hoan hỷ,
Mấy đợt tâm tâm chạm cõi chân.
Ta nay chiêm ngưỡng vô lượng cảnh,
Như biển như mây có tức nhân.
Ít nhiều thầy bạn duyên từng gặp,
Nhị sát Như Lai ấy cố nhân.*

Lân thứ ba mươi bảy:

Thiện Tài đến trong hội Như Lai tham vấn Dạ thần Thủ Hộ Nhất Thiết Thành Chủ thấy hiện thân diễn thuyết Phật pháp, đem văn tư tu tuệ đến cho mọi căn cơ, khiến chúng sinh gìn giữ tâm như gìn giữ thành trì, Thiện Tài được pháp môn Thâm thâm tự tại Diệu Âm, chứng Nan thắng địa.

Tán rằng:

*Tòa báu nguy nga khắp hiện thân,
Lại khai Phật tạng độ sinh dân.
Ta xem pháp giới không biên giới,
Liễu nghĩa Đà-la lợi chúng nhân.
Theo cơ diễn pháp tùy thời nói,
Văn, tư, tu tuệ rộng dạy truyền.
Pháp âm tuy mượn lời quê kịch,
Mà lạ lòng thay ngộ nhập thiền.*

Lân thứ ba mươi tám:

Thiện Tài vào trong hội Phật tham vấn Dạ thần Khai Phu Mộc (bản kinh chép là Thọ) Hoa Chủ, vị này tùy tâm hiện thân khiến khắp thấy biết, làm hoa sen che chở đường hiểm nạn, cứu độ hữu tình cắt đứt lưới ái, Thiện Tài được pháp môn Xuất sinh quảng đại hỷ quang minh, chứng Viên hành địa.

Tán rằng:

Trong tối sinh hoa nguyện hộ trì,
 Chẳng cho đường hiểm gặp gian nguy.
 Ngu mê vướng lưới đưa dao cắt,
 Tham dục rừng sâu bứng gốc đi.
 Trí tuệ sơn vương ngày đắc đạo,
 Bảo quang minh nữ phát tâm khi.
 Tính ra đã trải bao nhiêu kiếp,
 Hội ngộ ngày nay mới thật kỳ.

Lần thứ ba mươi chín:

Thiện Tài vào trong đạo tràng tham vấn Dạ thần Đại Nguyện Tinh Tiến Lực Cứu Hộ Chúng Sinh Chủ. Vị này tùy căn cơ tùy đối tượng, một thân nhiều thân, diệu sắc diệu trí như mặt trời mặt trăng, cứu khắp tội nhân được tâm nhãn tịnh. Thiện Tài được pháp môn Giáo hóa chúng sinh linh sinh thiện căn, chứng Bất động địa.

Tán rằng:

Thái tử đang khi cứu tội nhân,
 Đến nay hiện đã bấy nhiêu thân,
 Mười ngàn tín sĩ tâm ly cấu,
 Trăm ức na-do-tha tuyệt trần.
 Diệu sắc như trời thu sắc tĩnh,
 Trí luân khác thể mặt trời lên.
 Bảo quang Phật ngự ra rừng ấy,
 Lại thấy hoa đàm mấy độ xuân.

Lần thứ bốn mươi:

Thiện Tài đến vườn Tỳ-lam tham vấn Dạ thần Diệu Đức Viên Mãn Chủ, khắp xem mười phương tất cả Phật giáng thế nhiều kiếp làm nữ mẫu nay là chủ vườn này, ngộ Thọ sinh tạng sinh vào nhà Như Lai, Thiện Tài được pháp môn Thọ sinh tự tại, chứng Thiện tuệ địa.

Tán rằng:

Gặp người người nói thọ sinh nhân,
 Nhà Như Lai ấy, ấy gia nhân.
 Một niệm khắp xem trần số Phật,
 Mười phương đều thấy giáng oai thân.
 Ngày nay muốn biết ai là chủ,
 Tức thị năm xưa nữ mẫu thân.
 Riêng mười đất trời từng dễ thấy,
 Mỗi bước đi là mười hoa xuân.

Lân thứ bốn mươi một:

Thiện Tài đến giảng đường Pháp giới tham vấn nàng Cù-ba dòng họ Thích thấy một vạn cung thần đều đến cung nghinh, tán thán hiện tiền pháp nhĩ là quá khứ nhân duyên Hương Nha Viên Phật được Bồ-đề chủng trí. Thiện Tài được pháp môn Quán sát Tam-muội hải, chứng Pháp vân địa.

Tán rằng:

*Nhân qua giảng đường Pháp giới trông,
Thấy ả Cù-ba, Thích nữ dòng.
Nói hết nhân tiền muôn thứ chuyện,
Cho nghe trần kiếp biết bao công.
Mây pháp khắp che muôn đỉnh núi,
Giảng trùm lưới đạo mãi thiên không.
Tính lại cõi đời như chuyện bỡn,
Vườn Hương nha, hoa hạnh nở hồng.*

Lân thứ bốn mươi hai:

Thiện Tài đến thế giới này tham vấn Phật mẫu Ma-gia Thánh hậu thấy ngự trên tòa sen báu nơi lầu quán lớn, sắc tướng đoan nghiêm oai quang rực rỡ, mỗi niệm mỗi niệm Phật xuất thế, đời đời làm Phật mẫu. Thiện Tài được pháp môn Đại nguyện trí huyền sinh.

Tán rằng:

*Ta lại vì đâu đến hỏi han,
Giữ nhà La-sát, mãi nài van.
Xa trông lầu ngọc bao trùng điệp,
Chợt thất đài sen một dáng xuân.
Niệm niệm nguyện làm chư Phật mẫu,
Đời đời thị hiện nữ hoàng thân.
Cho hay tâm phúc bao dung quá,
Ôm trọn vì trần số thế gian.*

Lân thứ bốn mươi ba:

Thiện Tài lên trời Tam thập tam tham vấn Thiên nữ Chủ Quang, vị này trải qua số kiếp như vi trần thừa sự chư Phật số như vi trần, thọ trì pháp ngữ không hề quên, hữu ích bi trí đều hiện tiền. Thiện Tài được pháp môn Vô ngại niệm thanh tịnh trang nghiêm.

Tán rằng:

*Trời Tam thập tam Thiên chủ thiên,
Nào ngờ kiếp trước kết nhân duyên.
Sen xanh cõi ấy hoa lòng nở,*

*Ánh nguyệt nhiệm màu thuở mới nguyên.
Cần khổ đã từng vô số kiếp,
Tu trì tinh tiến đã nhiều niên.
Trong cõi Diêm-phù ai có hỏi,
Các pháp ngày nay đã hiện tiền.*

Lân thứ bốn mươi bốn:

Thiện Tài đến thành Ca-tỳ-la tham vấn đồng tử Sư Biển Hữu, liền chỉ đi không nói một lời, làm rõ lý không pháp mới là thật pháp, không được mới thật được, không qua khỏi chỗ này không thể tiến bước. Xưa nghe tiếng nay mới gặp mặt.

Tán rằng:

*Muôn dặm tìm nhau không nói năng,
Nếu cho rằng được, được gì chăng?
Tìm người mà gặp người như thế,
Thì cũng là duyên, chớ nói nhăng.
Truyền đạo bạn bè thành đối láo,
Ai hay thầy chú chỉ trò xằng.
Đã đành đắm ngục tìm tri thức,
Không khỏi phen này hóa dở dang.*

Lân thứ bốn mươi lăm:

Thiện Tài không rời nơi ấy, tham vấn đồng tử Thiện Tri Chúng Nghệ. Vị này đem hết trí vô ngại hiểu hết các nghề ở thế gian, xướng các mẫu tự, vào các pháp môn, nghe được âm thanh các loài cầm thú, biết thiên văn khí tượng. Thiện Tài được pháp môn Thiện tri chúng nghệ Bồ-tát tự trí.

Tán rằng:

*Nghe tiếng thầy ta bách nghệ toàn,
Lẽ nào tương kiến chẳng hỏi han.
A-đa-ba lời vanh vách kể,
Sa-la-ca-đà chữ chữ ban.
Bốn mươi hai cửa còn lưu bố,
Ba ngàn thế giới cổ kim truyền.
Đại minh nhất trí là gì nhỉ?
Mây tạnh trời quang bóng nguyệt tròn.*

Lân thứ bốn mươi sáu:

Thiện Tài đến thành Ba-trớ-na tham vấn Ưu-bà-di Hiền Thắng. Vì này tâm tự khai mở lợi lạc chúng sinh, mắt, tai, mũi, lưỡi, thân ý trí tính xuất sinh công đức, phổ hiện quang minh. Thiện Tài được pháp

môn Vô y xứ đạo tràng.

Tán rằng:

*Tâm khai tâm mở cũng do mình,
Đem tâm hóa độ khắp quần sinh.
Mắt, mũi, tai đều công đức nhóm,
Lưỡi, thân, ý hiện trí quang minh.
Năng sinh năng xuất tâm thường lặng,
Vô tận vô y cảnh giới thanh.
Gặp được đạo tràng viên mãn xứ,
Một thân giải thoát nhẹ thênh thang.*

Lần thứ bốn mươi bảy:

Thiện Tài đến thành Ốc điền tham vấn trưởng giả Kiên Cố Giải Thoát. Vị này trải trăm ngàn muôn kiếp cần cầu chánh pháp khắp mười phương Phật chưa bao giờ thôi nghỉ, đại sư tử hống, đại phúc trí tuệ. Thiện Tài được pháp môn Vô trước niệm thanh tịnh trang nghiêm.

Tán rằng:

*Siêng năng thì ít biếng lười nhiều,
Riêng thầy tình tiến hợp lòng nhau.
Mười phương cõi Phật không thôi nghỉ,
Trăm kiếp thân tâm gắng sức tu.
Núi nhọn chọc trời mây đi vắng,
Tùng cao vút ngọn hạc qua mau.
Pháp môn vô trước tâm thanh tịnh,
Sâm quạnh hoa rơi sỏi phủ rêu.*

Lần thứ bốn mươi tám:

Thiện Tài ngay trong thành này tham vấn trưởng giả Diệu Nguyệt. Vị này không bàn nói pháp nghĩa, chỉ trình bày sơ lược danh tự làm sáng tỏ lý “trong cái không được, lại không có cái để mà được, tức cái không được này cũng không được. Như vậy mới là thật được”. Thiện Tài được pháp môn Tịnh trí quang minh.

Tán rằng:

*Diệu Nguyệt cao nhân lại chỉ bày,
Được chẳng chẳng được gì đây?
Lý luận nói phô nên ít ít,
Dông dài văn tự có chi hay.
Bi trí đâu cần gì phải nói,
Trí quang giải thoát mới không sai.
Bảo phi ngôn ngữ làm sao hiểu,*

Ngọc không tì vết đợi chi mài.

Lân thứ bốn mươi chín:

Thiện Tài đến thành Xuất sinh tham vấn trưởng giả Vô Thắng Quân, được chỉ thị hai pháp để khai dụ, thấy vô lượng Phật, được vô tận tạng, ngộ sở do như đi con đường tắt, Thiện Tài được pháp môn Vô tận tướng.

Tán rằng:

*Viễn phương tìm đến Xuất sinh thành,
Luận đạo rần rần chợ nhóm quanh.
Đa tạ lời thầy trao hai pháp,
Sâu xa nhường ấy dạ đĩnh ninh.
Được vô tận tạng, nhân từ đó,
Ngộ thấy cao nhân trí tuệ sinh.
Thu mộng giường thiền tan giấc điệp,
Một trời tinh tú chiếu hư minh.*

Lân thứ năm mươi:

Thiện Tài ngay nơi xóm phía Nam thành này tham vấn Bà-la-môn Tối Tịch Tĩnh. Vị này phát tâm Bồ-đề không thoái chuyển, quá khứ hiện tại vị lai đã không thoái chuyển, đang hay sẽ không thoái chuyển đều tùy ý tự tại. Thiện Tài được pháp môn Thành nguyện ngữ.

Tán rằng:

*Thành Nam xóm ấy pháp môn trao,
Nghe được lời nguyện thỏa biết bao.
Quá khứ đã cầu chân giải thoát,
Mai sau nguyện ngữ ngộ ngôi cao.
Tùy tâm tùy xứ ta làm chủ,
Dù đã hay chưa chẳng chuyển nào.
Cảnh trí đất trời riêng một cõi,
Trăm hoa đua nở tiếng chim reo.*

Lân thứ năm mươi một:

Thiện Tài đến thành Diệu ý hoa tham vấn đồng tử Đức Sinh, đồng nữ Hữu Đức. Các vị này huyện sinh trí bi, duyên tướng tri kiến vô minh phiền não, quốc độ chúng sinh y báo, chánh báo đều không, tất cả đều như huyện. Thiện Tài được pháp môn Bồ-tát huyện trụ.

Tán rằng:

*Đức Sinh, Hữu Đức sáng gương trong,
Đồng huyện đồng sinh, ý chẳng cùng.
Đồng ở đồng tu thành giải thoát,*

*Đồng bi đồng trí hiển linh công.
 Đồng duyên đồng tướng duyên thâm hợp,
 Đồng thấy đồng hay đạo chuyển thông.
 Nếu muốn một đời thành Phật quả,
 Tỳ-lô lâu ấy hướng về trông.*

Lần thứ năm mươi hai:

Thiện Tài đến lầu Tỳ-lô-tạng tham vấn Bồ-tát Di-lặc, từ xa đến đứng chờ trước cửa, đánh lễ vào xem cảnh nhiệm màu, trùng trùng ảnh hiện, Phật Phật rõ ràng, ra xong cửa đóng lại, không thể nghĩ bàn. Thiện Tài được pháp môn Nhất sinh Phật quả tam thế cảnh giới.

Tán rằng:

*Trước cửa lầu son đứng đợi ai,
 Long Hoa sư chủ đã về đây.
 Chỉ trong khoảnh khắc xem màu nhiệm,
 Nghe giọng từ âm tiếng tế vi.
 Lý trí hành vi thân nhật nguyệt,
 Bồ-đề đạo cả chính tâm này.
 Bao nhiêu cảnh giới không hay có,
 Muôn dặm bên trời cánh nhọn bay.*

Lần thứ năm mươi ba:

Thiện Tài đến trong hội Phật tham vấn Bồ-tát Phổ Hiền thấy cõi voi trắng ngồi trên tòa sen hồng, nhất tâm thân cận cầu pháp yếu, bi trí viên mãn, hạnh nguyện công thành, liền được Phật đức như biển. Thiện Tài được pháp môn Nhất thiết Phật sát vi trần số Tam-muội.

Tán rằng:

*Trăm lễ do-tuần nhẹ duỗi tay,
 Xoa đầu mong gặp Phổ Hiền thầy.
 Đường đường an vị tòa sen đỏ,
 Voi trắng hiền hòa nhẹ bước mây.
 Nhiều kiếp trí bi bừng mặt nhật,
 Bao đời hạnh nguyện độ tròn đầy.
 Phật công đức hải trùng tuyên nói,
 Sâu thấy ba đào lớp lớp xoay.*

Thiên sư Phật Quốc xưa ở chùa Quy, nay ở Phượng thành thấy đồng tử Thiện Tài tham vấn các tri thức chưa bao giờ thôi nghĩ, rồi trực hạ thừa đương, rộng thông tỏ ngộ, đại dụng hiện tiền.

Tán rằng:

Thời gian nào phải cứ dần dà,

*Một đời cầu đạo đã đi qua.
Năm mươi mấy vị từng tham hỏi, Lặn lội từ gần
đến chốn xa.
Đến nay mới hết đường phân biệt, Trục hạ thừa
đương ấy đã ma.
Nếu ai có hỏi Nam hay Bắc, Thì bảo từ Kê
Lãnh truyền ra.*